

ΟΜΗΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ (1100-750 π.Χ.)

- Ονομάστηκε “Ελληνικός Μεσαίωνας” ή “Σκοτεινοί Χρόνοι.”
- Ήταν μία περίοδος αναστατώσεων (11^{ος}-9^{ος} αι. π.Χ.) και όχι περίοδος παρακμής, όπως τη θεωρούσαν παλιότερα.
 1. Συνεχείς μετακινήσεις των ελληνικών φύλων.
 2. Προϋποθέσεις ανασυγκρότησης μετά τη μόνιμη εγκατάστασή τους.
- Πηγές:
 1. Ομηρικά έπη
 2. Αρχαιολογική έρευνα

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ

- Τα ελληνικά φύλα από τα μέσα του 11^{ου} μέχρι τον 9^ο αιώνα π.Χ. μετακινήθηκαν
 - με γέφυρα τα νησιά του Αιγαίου
 - στις ακτές της Μικράς Ασίας.

Οι μεταναστευτικές αυτές κινήσεις ονομάστηκαν “πρώτος ελληνικός αποικισμός”.

ΑΙΟΛΕΙΣ

- Μετακινήθηκαν από τη Θεσσαλία προς το βορειοανατολικό Αιγαίο.
- Εγκαταστάθηκαν στα νησιά Τένεδο και Λέσβο και στα βορειοδυτικά παράλια της Μ. Ασίας (Αιολίς).

ΙΩΝΕΣ

- Από τη Β.Α. Πελοπόννησο, την Αττική και την Εύβοια μετακινήθηκαν προς τη Σάμο και τη Χίο.
- Ίδρυσαν δώδεκα πόλεις στις απέναντι ακτές της Μ. Ασίας.
- Συγκρότησαν θρησκευτική ένωση, το Πανιώνιο, με κέντρο το ιερό του Ποσειδώνα στη Μυκάλη.
- Εξαπλώθηκαν σταδιακά εις βάρος των άλλων φύλων.
- Όλη η δυτική ακτή της Μ. Ασίας ονομάστηκε Ιωνία.

ΛΩΡΕΙΣ

- Δεν μετακινήθηκαν ως προσφυγικές ομάδες, όπως τα άλλα φύλα, μετανάστευσαν από τη Λακωνία, την Επίδαυρο, την Τροιζήνα.
- Εγκαταστάθηκαν στα νησιά Μήλο, Θήρα, Κρήτη, Ρόδο, Κω και στις νοτιοδυτικές ακτές της Μ. Ασίας.
- Η δωρική εξάπολη συγκροτεί θρησκευτική ένωση με κέντρο το ιερό του Απόλλωνα, στο Τριόπιο ακρωτήριο της Κνίδου.

- Όλα τα ελληνικά φύλα που μετανάστευσαν
 - αφού απέκτησαν μόνιμη εγκατάσταση στους νέους τόπους,
 - επεκτάθηκαν στην ενδοχώρα,
 - αναμείχθηκαν μεταξύ τους και με τους γηγενείς πληθυσμούς.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ , ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- Κύρια πηγή οικονομικής ανάπτυξης αυτή την εποχή ήταν η γεωργία. Επικρατεί στην παραγωγή η κλειστή αγροτική οικονομία.
- Οίκος
 1. Τα μέλη μιας οικογένειας μ' άλλα άτομα που εξαρτιόνταν οικονομικά απ' αυτή την οικογένεια συγκροτούσαν έναν οίκο.
 2. Δεν υπήρχαν περιθώρια ειδίκευσης.
 3. Όλα τα παραγόμενα αγαθά καταναλώνονταν στο πλαίσιο του οίκου.
- Για την αναπλήρωση της έλλειψης αγαθών κυριαρχούσε το ανταλλακτικό εμπόριο μεταξύ των οίκων.
- Μέτρα αξιολόγησης των αγαθών ήταν το βόδι, τα δέρματα ζώων, τα μέταλλα και οι δούλοι.
- Στο εξωτερικό εμπόριο κυριαρχούσαν οι Φοίνικες οι οποίοι κατά κύριο λόγο ασχολούνται με την προμήθεια μετάλλων και δούλων.

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Ο οίκος λειτούργησε ως μονάδα κοινωνικής συγκρότησης.

ΑΡΙΣΤΟΙ : Μέλη του οίκου γίνονται κάτοχοι γης και αποκτούν οικονομική ισχύ.

ΠΑΛΗΘΟΣ:

 1. Στο πλαίσιο του οίκου ζούσαν άνθρωποι χωρίς συγγενικούς δεσμούς με τους ευγενείς.
 2. Η πολυάριθμη αυτή κοινωνική ομάδα εξαρτάται από τον επικεφαλής του οίκου.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ :

 1. Άτομα που η εργασία τους προϋπέθετε κάποια εξειδίκευση (π.χ. ξυλουργός, αγγειοπλάστης).
 2. Ήταν οικονομικά εξαρτημένοι από τους οίκους μιας περιοχής.

ΔΟΥΛΟΙ:

 1. Αποτελούσαν περιουσιακό στοιχείο του οίκου.

2. Προέρχονταν από τους πολέμους ή την πειρατεία.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΦΥΛΕΤΙΚΑ ΚΡΑΤΗ

- Οργάνωση με φυλετικά κριτήρια.
- Ένα κράτος μπορούσε να προκύψει
 1. από ένα μόνο φύλο
 2. από τη διάσπαση ενός φύλου
 3. από την ένωση περισσότερων φυλών ενός φύλου.
- Ένα φύλο χωρίζεται σε
 1. Φυλές
 2. Φρατρίες
 3. Γένη
- Τα φυλετικά κράτη προοδευτικά αποκτούν πολιτική οργάνωση, καθώς υπήρχε η ανάγκη για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προέκυψαν μέσα σε αυτά τα κράτη.

ΒΑΣΙΛΙΑΣ

1. Ο φυλετικός αρχηγός των μετακινήσεων μετατρέπεται σε κληρονομικό βασιλιά των μόνιμων εγκαταστάσεων.
2. Ήταν αρχηγός του στρατού στον πόλεμο.
3. Ήταν κυβερνήτης στην ειρήνη με θρησκευτική και δικαστική εξουσία.

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

1. Συμβούλιο από τους αρχηγούς των ισχυρών γενών.
2. Βαθμιαία περιορίζει τη δύναμη του βασιλιά.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΟΥ ΛΗΜΟΥ

1. **Συγκαλούνται** από το βασιλιά όταν έπρεπε να πάρει σημαντική απόφαση.
 2. Η σύνοδος κυρίως των πολεμιστών.
- Στον ομηρικό κόσμο διαμορφώθηκαν οι θεσμοί που συγκρότησαν από τον 8^ο αιώνα π.Χ. το πλαίσιο πολιτικής οργάνωσης των πόλεων- κρατών.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

ΓΡΑΦΗ

- Μετά την κατάρρευση του μυκηναϊκού κόσμου η δύσκολη γραμμική Β' λησμονήθηκε.
- Για τρεις αιώνες (11^{ος}-9^{ος} π.Χ.) δεν χρησιμοποιήθηκε γραφή.
- Στα τέλη του 9^{ου} αι. π.Χ. ή στις αρχές του 8^{ου} αι. π.Χ. εμφανίζεται η ελληνική αλφαβητική γραφή.
- Οι Έλληνες προσάρμοσαν το φοινικικό αλφάβητο στις φωνητικές τους ανάγκες προσθέτοντας τα φωνήεντα που του έλειπαν.
- Έτσι έγιναν αυτοί οι δημιουργοί του πρώτου πραγματικού αλφαβήτου.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

- Δημιουργήθηκαν τα πρώτα ιερά, που σταδιακά αποκτούν πανελλήνιο χαρακτήρα.
- Παράλληλα με τις τοπικές λατρείες παγιώθηκε σταδιακά το ολυμπιακό δωδεκάθεο.

ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

- Διαμορφώνεται προφορικά η πρώτη ελληνική ποίηση, η επική.
- Από τη μυκηναϊκή εποχή πρέπει να είχαν δημιουργηθεί τραγούδια με ηρωικό περιεχόμενο, που αποτέλεσαν το υπόβαθρο των ομηρικών επών.
- Οι ραψωδοί των ομηρικών χρόνων τα τραγουδούσαν προσθέτοντας κάθε φορά νέα στοιχεία, διασκεδάζοντας λαό και ευγενείς.
- Η παράδοση θέλει ως δημιουργό των δύο επών (της Ιλιάδας και της Οδύσσειας) τον Όμηρο.
- Η σύνθεση της Ιλιάδας τοποθετείται στα μέσα περίπου του 8^{ου} αι. π.Χ., ενώ της Οδύσσειας στα τέλη του 8^{ου} αι. π.Χ. ή στις αρχές του 7^{ου} αι. π.Χ.

ΤΕΧΝΗ

- Ονομάστηκε συμβατικά γεωμετρική.
- Γεωμετρικά σχέδια κυριάρχησαν στη διακόσμηση των αγγείων και των έργων μικροτεχνίας.
- Η ίδια ονομασία χαρακτηρίζει και την ίδια την εποχή.